

SPOSOBY KSZTAŁCENIA SAMOŚWIADOMOŚCI NARODOWEJ U MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Artykuł naświetla pilną potrzebę ukraińskiej państwowości – kształcenie samoświadomości narodowej u młodzieży szkolnej; omówiona została istota koncepcji „samoświadomości narodowej u młodzieży”; skrótkowo określone zostały główne podejścia do kreowania samoświadomości narodowej u młodzieży szkolnej za pośrednictwem aktywności pozalekcyjnej, oraz podkreślono skuteczność wprowadzenia aktywnych form i metod nauczania.

Słowa kluczowe: samoświadomość narodowa, młodzież szkolna, wychowanie patriotyczne, aktywne formy i metody nauczania, szkolenia, wolontariat, projekty.

THE WAYS OF NATIONAL SELF-ASSERTION IN SCHOOL YOUTH

The article focus on urgent need of Ukrainian statehood - national self-assertion education in school youth; the essence of the concept of "national self-affirmation" is considered; the main approaches to national self-assertion education of the school youth in after-hour activities are briefly characterized and the efficiency of introducing of active forms and methods of education are emphasized.

Key words: national self-assertion, school youth, national and patriotic education, active forms and methods, education, training, volunteering, project activity, democratic educational environment.

ШЛЯХИ ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ В УЧНІВСЬКІЙ МОЛОДІ

У статті зосереджено увагу на нагальній потребі української державності – вихованні національного самоствердження в учнівській молоді; розглянуто сутність поняття «національне самоствердження учнівської молоді»; стисло схарактеризовано основні підходи до виховання національного самоствердження учнівської молоді у позаурочній діяльності та підкреслено ефективність упровадження активних форм і методів виховання.

Ключові слова: національне самоствердження, учнівська молодь, національно-патріотичне виховання, активні форми і методи виховання, тренінг, волонтерство, проектна діяльність, демократичне виховне середовище.

Постановка проблеми. Нині в українському суспільстві відбуваються надзвичайно складні політичні й соціально-економічні зміни з одночасними військовими діями на території України, що поглиблюють кризу в різних сферах життя. Буремні виклики вимагають від освітнього простору здійснення якісних перетворень, вироблення єдиної стратегії національно-патріотичного виховання підростаючого покоління. Тому сучасне розуміння проблеми набуло загальнодержавного масштабу, яке конкретизується в Указі Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки», де національно-патріотичне виховання «має стати одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку громадянина як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства, сповідує європейські цінності, готова до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України» [5]; а також у

R. Sojchuk
docent, doktorant
laboratorium
wychowania moralnego i
obywatelskiego
Instytutu Problemów
Wychowania
Narodowej Akademii
Nauk Pedagogicznych
Ukrainy
(m. Kijów, Ukraina)

низці програмних документів: Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Національна доктрина розвитку освіти України XXI століття та інших. Такий підхід потребує державницько-громадянського виховання учнівської молоді, що базується на засадах унікальності й самобутності української національної системи виховання.

Зважаючи на це, національне самоствердження учнівської молоді є нагальною потребою держави, оскільки передбачає формування позитивної національної ідентичності, усвідомлений вибір соціальної позиції в суспільстві, засвоєння і реалізацію особистісної ролі, а також включає в себе пізнання особистістю свого «Я», національних особливостей свого народу, його культури, традицій, психології, історії, мови та індивідуальне включення у національну систему координат. Національне самоствердження особистості є показником її соціальної зрілості, усвідомлення нею суспільної значимості й відповідальності перед своєю нацією та сприяє процесу формування національної самосвідомості особистості, її професійному й соціальному становленню, прискорює процес її адаптації в національній спільноті. Національне самоствердження особистості полягає у відстоюванні, реалізації та захисті національних інтересів, піднесенні національної честі й гідності, національної гордості за Батьківщину і приналежність до свого народу задля розбудови правової демократичної Української держави.

Перед сучасною педагогічною наукою водночас постає проблема розробки ефективних форм і методів виховання національного самоствердження учнівської молоді в позаурочній діяльності. Створення демократичного виховного простору в умовах загальноосвітнього навчального закладу, надає вихованцю можливість вільного вибору форм і видів діяльності, викликає прагнення до мобілізації всього інтелектуально-духовного потенціалу для досягнення успіху в інтересах української нації та формує почуття солідарності, спільної відповідальності за реалізацію поставленої мети. Застосування особистісно орієнтованого підходу до виховання національного самоствердження учнівської молоді ґрунтується на гуманістичних принципах, а саме: самоцінності особистості та її індивідуальності, поваги до неї та емпатії. Особистісно орієнтований виховний процес втілює демократичні, гуманістичні положення формування і розвитку особистості, для якої свобода й соціальна відповідальність є головними життєвими орієнтирами. Саме такий підхід сприяє морально-духовному розвитку особистості кожного учня та спрямований на виховання вищих сенсів життя і ціннісних орієнтацій у своїй практичній діяльності. Створення умов виховання національного самоствердження особистості на основі суб'єкт-суб'єктного рівноправного партнерства передбачає, що особистість є суб'єктом особистісного становлення в активній діяльності під час виконання учнівською молоддю різних видів пізнавальної та суспільно-корисної діяльності. У діяльнісному підході основне призначення вбачається у вихованні людини як суб'єкта практичної дії, який вирішує практичне завдання – перетворює навколишнє предметне і людське середовище. Адже в діяльності і через діяльність індивід реалізує й затверджує себе як суб'єкт, як особистість – у своєму ставленні до інших людей. Компетентнісний підхід забезпечує формування вищого рівня ключових компетентностей особистості, що полягають в інтелектуально-моральній саморегуляції, спрямованій на подолання певних життєвих проблем.

Реалізація означених підходів у процесі виховання національного самоствердження учнівської молоді сприяє виробленню життєво необхідних ключових компетентностей, дає змогу досягнути складний імператив «Шляхом злагоди до процвітання» та втілити його у власну життєдіяльність, оволодіти мистецтвом гармонійно жити з собою та іншими, а саме: вироблення вмінь успішної взаємодії та комунікації, формування соціальних компетентностей як інструмент підтримання стосунків для економічної і соціальної інтеграції в багатонаціональному та багатокультурному суспільстві, розвиток здатностей до емпатії, рефлексії, корекції самооцінювання, самопізнання, самоаналізу, саморегуляції, самоствердження і самотворення та шанобливого ставлення до досягнень інших, а також національного самоусвідомлення та самоідентифікації.

Наскрізна інтерактивна програма виховання учнівської молоді «Через національне самоствердження до процвітання» забезпечує цілісний системний підхід до організації процесу виховання національного самоствердження памолоді у позаурочній діяльності. Метою виховання національного самоствердження учнівської молоді є самодостатня особистість, індивідуальність, яка усвідомлює себе членом української нації, прагне до

морального самовдосконалення і віддана Українській державі, народу та шанобливо ставиться до всіх етносів, які становлять українську націю, готова солідарно відстоювати незалежність та цілісність держави, відзначається вміннями компетентно сприяти розбудові України як національної держави.

Успішному досягненню мети, завдань та засвоєнню змісту виховання національного самоствердження учнівської молоді сприяє гармонійне поєднання традиційних, активних та інтерактивних методів і форм виховної роботи зі школярами, що забезпечує цілісний системний підхід до організації процесу виховання національного самоствердження учнівської молоді у позаурочній діяльності. Сутність інтеракції полягає в тому, що відбувається постійна активна взаємодія суб'єктів процесу моделювання життєвої ситуації з використанням рольових ігор, пошуку шляхів вирішення проблеми. Як стверджує О. Пометун, навчати інтеракції можна лише через дію в умовах інтенсивної взаємодії, власне, кожне інтерактивне заняття є тренінгом [3]. Виховання національного самоствердження учнівської молоді передбачає розкриття власних потенційних можливостей, формування позитивного ставлення до себе, Іншого, громади, держави, нації та здатності до самовдосконалення і самотворення, що ефективно здійснюється під час проведення тренінгового заняття. У ході тренінгу використовують такі методи: методи, які сприяють мобілізації учасників та акумулюють їхні ідеї («Мікрофон», «Мозковий штурм», презентація тощо); методи, спрямовані на з'ясування проблеми (вправи, ігрове моделювання, рольові ігри, психодрама, робота в групах тощо); дискусійні методи (дискусії, «круглий стіл», обговорення великою і малою групою, дебати тощо); діагностичні методи (тестування, анкетування, опитування, незакінчені речення тощо). З метою виховання національного самоствердження в учнівській молоді пропонується проводити тренінги-заняття за такими темами: «Вчимося володіти собою», «Вчимося радіти за успіхи Іншого», «Скеровуємо свій настрій», «Бачити в людині цінність», «Вчимося бути справжніми громадянами», «Моя життєва позиція», «Я – самодостатній громадянин Української держави» та інші.

Зважаючи на право особистості в демократичному суспільстві, брати участь у шкільному самоврядуванні, прийнятті та реалізації рішень шкільної громади є неодмінною умовою виховання національного самоствердження в учнівській молоді та демократизації виховного простору загальноосвітнього навчального закладу. Таким чином, навчальний заклад створює умови для розвитку демократичного виховного середовища, організовується сприятливий інформаційний простір для розвитку потенційних можливостей учнівської молоді. Він є пріоритетним чинником формування ціннісно-сміислової свідомості вихованця, стимулювання громадянської активності. З метою реалізації завдань виховання національного самоствердження учнівської молоді здійснюється підготовка вихованців до нового інформаційного простору, формування навичок проектної діяльності й взаємодії з представниками різних соціальних груп та солідарної колективної роботи, що уможлиблюється через створення і діяльність у співпраці шкільної соціологічної служби та прес-центру «Свобода» (інформаційний відділ, редакція шкільної газети).

Завдання прес-центру полягають у наступному: створення умов для самореалізації учнівської молоді в різних видах діяльності; видання шкільної газети «Український молодіжний вісник», «Українська нація солідарна» та ін.; створення шкільного веб-сайту та мобільного консультаційного пункту «Молодіжний меридіан»; створення інформаційно-електронного банку даних «Герої України – наші земляки»; реалізація спільних творчих проектів школярів, педагогів, батьків та розповсюдження серед громадськості краю; організація роботи спецвипусків шкільного радіо «Сходження на Говерлу», «Громадянський патріотизм», «Гаряче серце моєї Батьківщини» та ін.; розробка й проведення анкетування, тестування та соціологічного опитування шкільної громади з актуальних питань сьогодення; проведення репортажу місцевої громади «Ми мріємо жити в Україні»; висвітлення через шкільні інформаційні засоби заходів, зустрічей з працівниками правоохоронних органів, членами громадських організацій, воїнами та ін. Існують такі форми роботи прес-центру: шкільна газета – відображає шкільне життя навчального закладу, актуальні питання, досягнення, події, свята. Різновид шкільної газети такий: тематична, інформаційна, спеціальна, клубна, гурткова, творчого об'єднання, сатирична тощо; фотогазета – висвітлює у формі звіту про свята, фестивалі, конференції, спортивні заходи, волонтерську діяльність тощо; прес-бюлетень – експрес випуск міні-газети, що використовується на конкурсах,

волонтерських заходах, шкільних зборах, змаганнях як засіб інформації про результати, з аналізом, висновками та фактами; газета-календар – інформує про події, що відбулися за певний проміжок часу (тиждень, місяць); шкільний вісник – відображає результати соціологічного опитування, моніторингу, інтервювання, волонтерських акцій, звіти про наукову діяльність, розповіді про життєві ситуації та висвітлює кращі твори й вірші учнів тощо; рекламний бюлетень – пропонує можливі акції, екскурсії, анонси клубів, гуртків, об'єднань; шкільна радіогазета – транслює інформацію з різних сфер життя актуальних проблем школи, громади, держави, нації. Створення шкільного веб-сайту надає відвідувачам інформацію про школу, заплановані заходи; можливість обговорення актуальних питань на форумі; презентація фотоматеріалів про активне шкільне життя; популяризацію кращого досвіду виховання національного самоствердження учнівської молоді через соціальні мережі.

У буремних умовах сьогодення набув широкого розповсюдження волонтерський рух, який за своєю структурою умовно можна поділити на такі групи: структури, що діють при різного виду соціальних службах; центри як громадські організації [1]; шкільні центри, клуби, школи волонтерів. Відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» визначається, що волонтер – фізична особа, яка добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно-корисний характер. Виокремлюють головні причини волонтерства, серед яких такі: виклик та досягнення; соціальні контакти; оволодіння вміннями і навичками; особистісний розвиток; внесок на благо громади, суспільства, держави, нації [4]. У волонтерській діяльності вирізняється її різновид, а саме виділяють: альтруїстичне волонтерство – безкорислива допомога на користь інших, що характеризується стійким прагненням задовольняти потреби інших без винагороди із затратною особистісних сил, потенційних можливостей, часу; ідейне волонтерство – базується на реалізації провідної ідеї різного спрямування (політичній, релігійній, моральній та ін.) із затратною особистісних сил, потенційних можливостей, часу тощо; дозвіллене волонтерство – визначається взаємодопомогою на дозвіллі, що має добровільний характер організації різних заходів для інших людей, які потребують підтримки та уваги від громади, суспільства, держави; ринкове волонтерство – задоволення потреб інших відбувається з одночасним затребуванням особистісних потреб, тобто надається безкоштовна допомога іншому із прихованим мотивом особистісної користі [6, 45]. Організуючи волонтерську діяльність, здійснюється керівництво учнівською молоддю з боку дорослих, педагогічного колективу, що передбачає: конкретизацію та пояснення цілей, завдань волонтерської діяльності; розподіл обов'язків та залучення до видів діяльності вихованців, що входить у сферу їхніх інтересів, здібностей, прагнень; надання педагогічної підтримки у діяльності такого виду; створення атмосфери психологічного комфорту і самореалізації кожного учасника діяльності.

У педагогічній виховній практиці доцільно організовувати волонтерство у формі піклування про воїнів АТО, їхні родини, інвалідів, переселенців, дітей-сиріт та родин Небесної сотні, старих і немічних, інвалідів та ін. Такі заходи зазвичай організуються за ініціативою навчальних закладів у співпраці з громадою. Групи підлітків-волонтерів здійснюють збір коштів, необхідних засобів і матеріалів для фронту, покупки, доставляють ліки, допомагають по господарству тощо. Адже саме в безпосередньому акті дієвої допомоги іншій людині відбувається навчання співучасті, емпатії, що є невідомою рисою духовно-моральної особистості з активною громадянською позицією [2, 317].

З метою виховання національного самоствердження в учнівській молоді доцільною є така волонтерська діяльність: трудові акції – «Подарунок для героїв», «Майстерня святого Миколая»; волонтерський проект «Все для перемоги», «Подарунок для воїнів», «Зроби оберіг для України», «Допомога захиснику», «Твоя справа задля перемоги»; акції «Лист військовому», «Втілення ідей у реальні справи», «Допомога ветеранам», «Всі ми діти України!»; благодійний аукціон «Голуби миру», догляд за могилами ветеранів війни та праці та ін.

Вихованню національного самоствердження в учнівській молоді сприяє організація та проведення проектної діяльності, зокрема пропонується така тематика реалізації проектів: конкурс творчих проектів «Книга «Наші серця»; проекти: «Воєнний щоденник», «Пізнай свою країну», «Україна – єдина родина», «Історії сучасних героїв», «Цікаві історії

моєї родини», «Відшукай героя», «Повертайся додому!»; конкурс творчих квіткових проєктів «Краса рідного краю»; проєкти-презентації, фантастичні проєкти «Ідеальний Інший» тощо.

Проєкт – це завершена творча діяльність. Виконання проєктів – це самостійне дослідження і вивчення учнівською молоддю актуальних проблем упродовж певного проміжку часу, яке завершується творчим звітом (захистом проєкту). Така діяльність сприяє розвитку пізнавальних інтересів та згуртованості колективу, а також навчає раціональному плануванню власного часу, культурі праці й самоконтролю, самоаналізу та допомагає набутти практичних навичок солідарної співпраці у колективі й здатності самопрезентації власних досягнень. У процесі виконання проєкту активізується пізнавальна діяльність учнів у поєднанні з дослідженням та самостійним пошуком для розв'язання визначених завдань, що вимагає нових знань, критичного, творчого мислення і здійснення нетрадиційних пошукових прийомів. Під час проєктування широко застосовується метод дослідження, оскільки учні самостійно розробляють проєкт (педагог лише консультує), складають план етапів його реалізації, добирають необхідні джерела і проводять дослідження, при цьому використовують усілякі завдання й види діяльності. Кінцевий результат проєктної діяльності – набуті досвід і знання передати іншим учням. Отже, у процесі роботи учнівської молоді над проєктом формуються комунікативні якості, навички колективної солідарної співпраці, розвиваються організаторські уміння та здобувається досвід самоорганізації і самоуправління.

Підбиваючи підсумок, слід зазначити, що виховання національного самоствердження в учнівській молоді є актуальним завданням сучасної педагогіки, що ставить за мету виховання в особистості громадянських національно-патріотичних якостей на основі оптимізації форм і методів виховної роботи, що відіграє важливу роль у становленні самодостатньої особистості українця.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку / Р. Х. Вайнола, А. Й. Капська, Н. М. Комарова – К. : Академпрес, 1999. – 112 с.
2. Лавриченко Н. М. Педагогіка соціалізації: європейські абрисы / Н. М. Лавриченко. – К. : ВіРА ІНСАЙТ, 2000. – 444 с.
3. Пометун О. Як навчити учителів інтерактивних технологій: з досвіду проведення інтерактивних тренінгів у системі перепідготовки педагогічних кадрів [Текст] / О. Пометун // Управління школою. – 2004. – № 31. – С. 22 – 28.
4. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під ред. В. Полтавця. – К. : Academia, 2000. – 236 с.
5. Указ Президента України № 580 / 2015. - 13 жовтня 2015. - «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки». [Електронний ресурс]. –Режим доступу: file:///C:/Documents%20a%97%D0%98%D0%94%
6. Volunteering – altruism, markets, causes and leisure // Leisure&Recreation / – 1997. – № 3. – Р. 4 – 5.

THE WAYS OF NATIONAL SELF-ASSERTION IN SCHOOL YOUTH

R. SOICHUK

Statement of the problem. Now in the Ukrainian society, there are extremely complex political and socio-economic changes with simultaneous military actions on the territory of Ukraine, deepening the crisis in different spheres of life. Stormy challenges require educational space for the implementation of the quality reforms, development of common strategy of national-Patriotic education of the younger generation. Therefore, modern understanding of the problem acquired a national scale, which is specified in the Decree of the President of Ukraine "On Strategy of national-Patriotic education of children and youth for 2016 – 2020, where the national-Patriotic education should become one of priority directions of activity of the state and society on the development of the citizen as a moral personality that cherish Ukrainian traditions and spiritual values, with appropriate knowledge, abilities and skills, able to realize their potential in conditions of modern society, professes European values, ready to fulfill the duty to defend the

Fatherland, independence and territorial integrity of Ukraine" [5]; as well as in a number of policy documents: Concept of national-Patriotic education of children and youth, national doctrine of education development of Ukraine in XXI century and others. This approach requires the state-civil education of students, which is based on the principles of uniqueness and identity of the Ukrainian national system of education.

Despite this, the national self-affirmation of young people is a pressing need of the state, as it involves the formation of a positive national identity, a conscious choice of a social position in the society, adoption and implementation of the personal role, but also involves knowledge of the identity of the "I", the national characteristics of its people, its culture, traditions, psychology, history, language and individual inclusion in national coordinate system. National self-assertion of personality is an indicator of its social maturity, awareness of its social significance and responsibility to their nation and contributes to the process of formation of national consciousness of personality, her professional and social development, accelerates the process of its adaptation in the national community. National self-assertion of personality is to advocate, implement and protect national interests, the rise of national dignity, of national pride for the Homeland and belonging to his people for the development of a democratic Ukrainian state.

Before modern pedagogical science simultaneously raises the problem of the development of effective forms and methods of education national affirmation of students in extracurricular activities. The establishment of a democratic educational space in the conditions of secondary schools, provides the pupil a free choice of forms and types of activities, causes a desire to mobilize all intellectual and spiritual potential to achieve success in the interests of the Ukrainian nation and creates a sense of solidarity, shared responsibility for the realization of the set goals. The use of personality-oriented approach to the education of national self-affirmation for young students is based on humanistic principles, namely: intrinsic value of personality and individuality, respect and empathy. Person-oriented educational process embodies the democratic, humanistic issues of formation and development of personality, for which freedom and social responsibility are the main reference points in life. This approach promotes moral and spiritual development of the personality of each student and aimed at education of the higher meanings of life and value orientations in their practice. The creation of conditions of formation of national self-assertion of personality on the basis of subject-subject of equal partnership suggests that personality is subject to personal formation in active activities during the execution of students various types of cognitive and social-useful activities. In the active approach the primary purpose is seen in the education of man as the subject of the practical steps that solves a practical problem, translates the human subject and the surrounding environment. After all, in the activities and through the activities the individual realizes and asserts itself as a subject, as a person – in his attitude to other people. The competence approach provides for the formation of the highest level of key competences of the personality, namely, in intellectual and moral self-regulation, aimed at overcoming certain problems in life.

Implementation of the approaches in the process of upbringing of national self-empowerment of students promotes the development of vital core competencies, allows to comprehend a complex imperative "By consent to prosperity" and implement it in your own life, to master the art of living harmoniously with themselves and others, namely: development of skills for successful interaction and communication, formation of social competences as a tool to maintain relationships for economic and social integration in a multiethnic and multicultural society, develop abilities for empathy, reflection, correction of self-assessment, self-discovery, introspection, self-regulation, self-affirmation and self-creation and respect for the achievements of others, as well as national consciousness and identity.

Through an interactive programme of education of pupils "For national self-affirmation to prosperity" provides a holistic system approach to organization of process of formation of national self-assertion of juveniles in extracurricular activities. In order to foster a national affirmation of students is self-sufficient personality, a personality that is aware of himself as a member of the Ukrainian nation, is committed to moral self-improvement and given the Ukrainian government, the people and respectful to all ethnic groups that make up the Ukrainian nation, ready in solidarity to defend the independence and integrity of the state, noted skills to competently contribute to the development of Ukraine as a nation-state.

Successful achievement of the goal, objectives and mastering the content of education national affirmation of students contributes to the harmonious combination of traditional, active

and interactive methods and forms of educational work with students that provides a holistic system approach to organization of process of formation of national self-affirmation of students in extracurricular activities. The essence of interaction is that there is a constant active interaction of subjects of process modeling situations using role plays, of finding solutions to problems. According to A. Pometun, train interaction is possible only through action in the conditions of intensive interaction, in fact, each interactive lesson is the training [3]. Raising national self-affirmation for young students provides for disclosure of own potential, developing a positive attitude toward yourself, Another, community, state, nation, and ability to self-improvement and samosoznania that effectively carried out during the training sessions. During the training the following methods are used: methods that facilitate the mobilization of participants and accumulate their ideas ("Microphone", "Brainstorming", presentation etc.); methods aimed at finding out the problems (exercises, simulation game, role-playing, psychodrama, group work etc); discussion methods (discussions, round table, discussion large and small group, debates, etc.); diagnostic methods (testing, questioning, interviewing, incomplete sentences and the like). With the aim of fostering national self-affirmation in students are invited to conduct trainings sessions on the following topics: "Learning to control myself", "Learn to be happy for the successes of the Other", "Allocated the mood", "to See the human value", "Learn to be true citizens", "My position in life", "I am self-sufficient citizen of the Ukrainian state" and others.

Given the right personality in a democratic society, to participate in school government, making and implementing decisions of the school community is a prerequisite for the formation of national self-affirmation in students, and the democratization of the educational space of secondary schools. Thus, the educational institution creates conditions for the development of a democratic educational environment, favorable organized information space for the development of students potential capacity. It is a priority factor in the formation of value-semantic consciousness of the pupil, the stimulation of civil activity. With the aim of implementation of the tasks of upbringing of national self-affirmation for young students prepares students for the new information space, formation of skills of project activities and interaction with representatives of various social groups and solidarity of collective work that becomes possible through the establishment and operation of collaboration in the school and the sociological service of the press center of "Freedom" (information division, revision of school azeti).

The task of the press center are as follows: creation of conditions for self-realization of students in various activities; the publication of school azeti "Ukrainian youth Bulletin", a "nation in solidarity" and etc.; creating the school web site and mobile counseling center Youth Meridian; the creation of information-electronic data Bank "Heroes of Ukraine – our countrymen"; the joint implementation of creative projects of schoolchildren, teachers, parents and the General public of the region; organization of work of special issues school radio Climbing Goverlu", "Civic patriotism", "the warm heart of my homeland", etc.; developing and conducting surveys, testing and sociological survey of the school community on pressing issues of our time; conduct report local communities We want to live in Ukraine"; lighting the school through media events, meetings with law enforcement personnel, members of social organizations, soldiers, etc. There are such forms of work of the press center: school newspaper – reflects the school life of the institution, current issues, achievements, events, holidays. The school azeti such a kind: thematic, information, special, club, clubs, creative associations, satirical, etc; fotoatele – lights in the form of a report about holidays, festivals, conferences, sporting events, volunteer activities and the like; press; newsletter Express the release of a mini-azeti that is used in competitions, volunteer events, school assemblies, competitions as a means of information on the results, analysis, insights and facts; newspaper-calendar – informs you about events over a certain period of time (week, month); the school Bulletin reflects the results of a sociological survey, observation, interviewing, volunteer events, reports on scientific activities, stories about life situations and highlights the best works and poems of students, etc; newsletter – offers possible promotions, tours, announcements, clubs, clubs and associations; school radocea – translates the information from different spheres of life of the topical problems of the school, community, state, nation. The creation of a school web site provides visitors with information about the school, planned activities; the opportunity to discuss topical issues on the forum; presentation of photographs of the active school life; promoting a better experience of education national affirmation of students through social networks.

In the turbulent conditions of the widespread volunteer movement, which by its structure can be divided into the following groups: structures operating at various types of social services; the centers as public organizations [1]; school centres, clubs, schools volunteers. According to the Law of Ukraine "On social services" defines what the volunteer – an individual who voluntarily provides charitable, non-profit and motivated activity which is socially useful character. Release the main reason of volunteering, among which are: challenge and achievements; social contacts; the acquisition of skills; personal development; contribution for the benefit of the community, society, state, nation, [4]. In volunteer activities stands out for its variety, namely there are: altruistic volunteering – selfless assistance for the benefit of others, which is characterized by a steady desire to satisfy the needs of others without compensation with the expenditure of personal force, capacity, time; ideological volunteering is based on the implementation of the leading ideas of various kinds (political, religious, moral, etc.) with the expenditure of personal force, potential, time, etc.; doslo volunteering is defined by the mutual aid in leisure, which is voluntary organization of various events for other people that require support and attention from the community, society and the state; market volunteering – the satisfaction of the needs of others occurs with the simultaneous withdrawals of personal needs, there is free help to another with a hidden motive of personal benefit [6, 45]. Organizing volunteer activities, manages the youth from the adults, the teaching staff, which includes: a specification and explanation of goals, objectives volunteer activities; allocation of responsibilities and involvement activities of pupils, which is included in the scope of their interests, abilities, and aspirations; the provision of pedagogical support in activities of this kind; the creation of an atmosphere of psychological comfort and self-realization of each participants activities.

In the pedagogical educational practice, it is reasonable to organize volunteering in the form of caring for the soldiers ATO, their families, the disabled, immigrants, orphans and families of the Heavenly hundred, old and infirm, the disabled, etc. Such events are generally organized on the initiative of the educational institutions in collaboration with the community. A group of teenagers-volunteers Fund-raise, the necessary funds and materials for the front, purchase, deliver drugs, help with the housework, and the like. It is in the direct act of the effective assistance of another person is learning empathy, empathy that is an integral feature of the spiritual-moral personality with an active civil position [2, 317].

With the aim of fostering national self-affirmation in students, it is appropriate to such volunteer activity: labor share – the "Gift of heroes", "Workshop of St. Nicholas"; volunteer project "for the win", "Gift for soldiers", "Make a talisman for Ukraine", the "Help defender", "Your business for the sake of victory"; action "Letter to the military", "turning ideas into reality", "Assistance to veterans", "we are All children of Ukraine!"; charity auction "Doves of peace", the care of graves of veterans of war and labor, etc.

The cultivation of the national self-affirmation in students contributes to the organization and conducting of project activities, in particular, is one of the topics of projects: the competition of creative projects "the Book "in Our hearts"; projects: the "war diary", "Know your country", "Ukraine – one family", "Stories of modern heroes," "my family history", "Find a hero", "Come home!"; the floral competition of creative projects "the Beauty of the native land"; projects presentation, with fantastic designs "Perfect Other", and the like.

The project is a completed creative activity. Execution of projects is an independent research and study of youth-relevant issues over a certain period of time, which completes the art report (project presentation). Such activity promotes the development of cognitive interests and cohesion of the team, as well as teaches rational planning their own time, the work culture and self-control, self-analysis and helps to acquire practical skills of solidary cooperation in the team and ability of self-presentation of their own achievements. In the process of implementation of the project aktiviziruyutsya cognitive activity of students in combination with self-study and search for solution of certain tasks that require new knowledge, critical, creative thinking and implementation of non-traditional search techniques. During the design of widely used research method because the students independently develop a project (teacher only advises), make a plan of the stages of its implementation, select the appropriate sources and conducting research, use all sorts of tasks and activities. The end result of the project activity is the experience gained and knowledge with other students. So, in the process, the students on the project are formed and communicational skills, skills of collective solidarity collaboration, develop organizational skills and gain the experience of self-organization and self-government.

Summing up, it should be noted that the cultivation of the national self-affirmation in students is an urgent task of modern pedagogy, which aims at the education of the individual in national civil-Patriotic qualities based on the optimization of forms and methods of educational work, which plays an important role in the development of self-sufficient person Ukrainian.

REFERENCES:

1. Volonterskyj rux v Ukrayini: tendenciyi rozvytku / R. X. Vajnola, A. J. Kapska, N. M. Komarova – K. : Akadempres, 1999. – 112 s.
2. Lavrychenko N. M. Pedagogika socializaciyi: yevropejski abrysy / N. M. Lavrychenko. – K. : ViRA INSAJT, 2000. – 444 s.
3. Pometun O. Yak navchyty uchyteliv interaktyvnyx texnologij: z dosvidu provedennya interaktyvnyx treningiv u systemi perepidgotovky pedagogichnyx kadriv [Tekst] / O. Pometun // Upravlinnya shkoloyu. – 2004. – # 31. – S. 22 – 28.
4. Socialna robota v Ukrayini: pershi kroky / Pid red. V. Poltavcya. – K. : Academia, 2000. – 236 s.
5. Ukaz Prezydenta Ukrayiny # 580 / 2015. - 13 zhovtnya 2015. - «Pro Strategiyu nacionalno-patriotychnogo vixovannya ditej ta molodi na 2016 – 2020 roky». [Elektronnyj resurs]. –Rezhym dostupu: file:///C:/Documents%20a%97%D0%98%D0%94%
6. Volunteering – altruism, markets, causes and leisure // Leisure&Recreation / – 1997. – # 3. – R. 4 – 5.